

BIJLAGE Ruimtelijk Beleid Deze Eeuw

2002 Interprovinciaal Overleg brengt advies uit over regionaal bestuur in de 21ste eeuw (Op schaal gewogen onder leiding van Ad Geelhoed). Regio is schaal waarop integraliteit van beleid meest tot zijn recht komt. In Huis van Thorbecke bij uitstek rol voor provincies. Vier voorwaarden: middelen, assertief bestuur dat conflicten niet uit de weg gaat, ook inhoudelijke democratische legitimatie en brede kennis en kunde bij ambtenaren en politici.

2002 Balkenende I begint met opheffen van instituties op rijksniveau. Treffend voorbeeld is de Rijksplanologische Dienst die zorgden voor ruimtelijke inpassing van nieuwe opgaven. Einde inhoudelijke rijksnota's voor ruimtelijke ordening. Regio's kunnen het zelf.

2003 Balkenende II brengt Nota Ruimte voort. Motto *decentraal wat kan, centraal wat moet*. Ruim baan voor provincies om werk te maken van integrale gebiedsontwikkeling. Internationaal waait een neoliberale wind met groot vertrouwen in de kracht van de markt. Onder het motto *markt tenzij* nemen projectontwikkelaars onder mom van integrale gebiedsontwikkeling het voortouw.

2010 Rutte I maakt korte metten met tal van instituties en instrumenten. Onder motto je gaat erover of niet verdwijnen LNV, VROM, Dienst Landelijk Gebied, Bureau Beheer Landbouwgronden, talloze kennisinstituten en ook instrumenten zoals Landinrichtingswet en Reconstructiewet waarmee noodzakelijke grondruil aan het einde van gebiedsprocessen kon worden afgedwongen. Nieuw instrument is de Omgevingswet onder het motto *eenvoudig beter*.

Rutte-II decentraliseert inhoudelijke taken naar gemeenten en provincies. Voorbeelden zijn jeugd- en ouderenzorg naar gemeenten en natuur naar provincies. Budgetten zijn gehalveerd waardoor ook forse bezuinigingen op rijksniveau. Veronderstelde oplossing in meer marktwerking. In 2016 is de Omgevingswet door beide Kamers met ruime meerderheid aangenomen.

Rutte III vult leemte in ruimtelijk beleid in met NOVI in het kader van de Omgevingswet. Provincies en gemeenten doen dat met hun POVI's en GOVI's. Het zijn nog tamelijk vrijblijvende visies. Hoewel de Omgevingswet nog niet in werking is getreden is de wet ontoereikend voor uitvoeringskracht en doorzettingsmacht en nodigt uit tot praatcircuits zonder daadkracht. Het voor ruimtelijke ordening en ruimtelijke kwaliteit vereiste instrumentarium is door het rijk over de heg gegooid en provincies hebben het onvoldoende kunnen of willen oppakken. Om stagnaties in de talloze ruimtelijke opgaven te doorbreken zijn departementaal veelal sectoraal miljarden uitgedeeld of in het vooruitzicht gesteld aan regio's. Per saldo is het resultaat ronduit schraal tegen veel hogere kosten. Anders gezegd is de kosteneffectiviteit van het gevoerde ruimtelijk beleid sterk afgenomen.

2020 is het jaar waarin de roep om herinvoering van een integrerend Ministerie van VROM (Ruimte, Leefomgeving, Wonen) en de Planologische Kern Beslissing (Lees: Planologisch Kabinetbesluit over departementen heen) steeds luider klinkt. De explosieve toename van ruimtelijke opgaven en bij gevolg van complexiteit kan niet zonder eenduidige regie die korte en lange termijn met elkaar verbindt, zo is de gedachte.

2021 kabinetsformatie met de kans om het beste van alle modaliteiten voor ruimtelijk beleid te combineren tot wat deze tijd vraagt. Hierna op rij.